

MUNI
MED

PRÁVNÍ PROBLEMATIKA V OŠETŘOVATELSTVÍ

V.

MIPO031p
MIPO031s

Ústav ochrany a podpory zdraví LF MU
Alena Tobiášová

POSTAVENÍ POSKYTOVATELE, ZDRAVOTNICKÝCH PRACOVNÍKŮ A JINÝCH ODBORNÝCH PRACOVNÍKŮ

- **Povinnost mlčenlivosti a její prolomení**

Povinnost mlčenlivosti

- Právo pacienta na úctu, důstojné zacházení, na ohleduplnost a respektování soukromí při poskytování zdravotních služeb v souladu s charakterem poskytovaných zdravotních služeb
- **Poskytovatel je povinen zachovat mlčenlivost o všech skutečnostech, o kterých se dozvěděl v souvislosti s poskytováním zdravotních služeb.**

osobní rozsah mlčenlivosti

- ✓ zdravotničtí pracovníci, JOP (i po ukončení činnosti)
- ✓ osoby získávající způsobilost k výkonu povolání zdravotnického pracovníka / JOP
- ✓ osoby oprávněné nahlížet do ZD bez souhlasu pacienta
- ✓ odborné komise podle zákona o specifických ZS
- ✓ ZS v přítomnosti příslušníka Vězeňské služby (vazba, trest odnětí svobody, zabezpečovací detence)
- ✓ osoby získávající informace o zdravotním stavu pacienta na základě jiných právních předpisů

věcný rozsah mlčenlivosti

- ✓ informace
 - zdravotní stav
 - poskytované zdravotní služby
 - osobní, sociální, rodinná, pracovní anamnéza
 - sexuální orientace, rasový/etnický původ, náboženské vyznání, zvyklosti, návyky ...
 - názor, úsudek, přesvědčení, ...
- ✓ informace od pacienta i jiných osob
- ✓ informace z jiných zdrojů

za porušení povinné mlčenlivosti se nepovažuje

- ✓ zajištění návaznosti poskytovaných ZS
- ✓ zproštění mlčenlivosti pacientem / zák. zástupcem
- ✓ údaje sdělované na základě právních předpisů bez souhlasu pacienta
- ✓ pro potřeby trestního řízení způsobem stanoveným právními předpisy
- ✓ plnění zákonem uložené povinnosti překazit / oznámit spáchání trestného činu
- ✓ skutečnosti sdělované poskytovatelem, zdrav. pracovníkem, JOP v nezbytném rozsahu pro ochranu vlastních práv, vč. řízení příslušné komory

zproštění mlčenlivosti pacientem

– ust. § 33 ZoZS

- pacient může určit osoby nebo vyslovit zákaz poskytovat informace o zdravotním stavu kterékoliv osobě kdykoliv po přijetí do péče
- zákaz se nepoužije na podávání informací, popřípadě na sdělování údajů, které mohou být sděleny bez souhlasu pacienta podle tohoto zákona nebo jiných právních předpisů
- záznam do ZD

údaje sdělované na základě ZoZS

- ✓ pečující osoby
 - zdravotní stav / povaha onemocnění pacienta
- ✓ osoby blízké
 - aktuální zdravotní stav
 - v zájmu ochrany jejich zdraví
 - po smrti pacienta
- ✓ osoby, které přišli s pacientem do styku
 - rozhodné pro ochranu jejich zdraví

oprávnění nahlížení do ZD

- ✓ pacient, zákonný zástupce nebo opatrovník pacienta
- ✓ osoby určené pacientem, zák. zástupcem nebo opatrovníkem, pěstoun, jiná pečující osoba
- ✓ osoby blízké zemřelému pacientovi
- ✓ zdravotničtí a jiní odborní pracovníci
- ✓ další zaměstnanci poskytovatele
- ✓ **osoby získávající způsobilost** k výkonu povolání zdrav. pracovníka, JOP a jejich pedagogové
- ✓ další osoby taxativně vymezeny ZoZS

oprávnění nahlížení do ZD

- osoby se způsobilostí k výkonu zdravotnického povolání, JOP, další zaměstnanci poskytovatele
 - ✓ v přímé souvislosti s poskytováním ZS
 - ✓ v rozsahu nezbytně nutném pro výkon povolání
 - ✓ z důvodu splnění úkolů podle ZoZS nebo jiných právních předpisů
 - ✓ při hodnocení správného postupu při poskytování zdravotních služeb

oprávnění nahlížení do ZD

- Osoby získávající způsobilost k výkonu povolání zdravotnického pracovníka / jiného odborného pracovníka / učitelé
 - ✓ v rozsahu nezbytně nutném pro zajištění výuky
 - ✓ jestliže pacient nahlížení prokazatelně nezakázal
 - ✓ bez možnosti provádění kopií, výpisů, opisů

oprávnění nahlížení do ZD

- ✓ správní orgán v souvislosti s přezkoumáním lékařského posudku, převzetí ZD s návazností poskytování ZS, provádění kontroly
- ✓ zdravotní pojišťovny
- ✓ sociálního zabezpečení
- ✓ SÚKL, SÚJB
- ✓ NZIS
- ✓ soudní znalci ve zdravotnických oborech
- ✓ orgán ochrany veřejného zdraví

oprávnění nahlížení do ZD

- ✓ hodnocení kvality, bezpečí, klinické audity
- ✓ Veřejný ochránce práv
- ✓ Evropský výbor pro zabránění mučení a nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání
- ✓ inspektoři oprávnění k provádění inspekcí souvisejících s klinickým hodnocením humánních léčivých přípravků
- ✓ zdravotničtí pracovníci poskytovatele jiného státu EU prostř. národního kontaktního místa, za účelem poskytnutí ZS (patientský souhrn)

ohlašovací povinnost / informace na vyžádání

- **Orgány činné v trestním řízení**
- **Orgány soc. práv. ochrany dítěte**
- Matrika
- Zdravotní pojišťovny
- Orgány veřejného zdraví
- Soud v civilním řízení
- Celní úřad
- Státní ústav pro kontrolu léčiv
- Státní úřad pro jadernou bezpečnost
- Správa sociálního zabezpečení
- Zaměstnavatelé pacientů
- Úřad práce (Inspektorát práce)
- Veřejný ochránce práv
- Jiní poskytovatelé zdravotních služeb, etická komise
- ČLK, ČStK
- Ministerstvo zdravotnictví
- NZIS
- Krajské úřady
- ministerstva obrany, vnitra a spravedlnosti
- Obecní úřad obce s rozšířenou působností
- Úřad pro civilní letectví
- ...další
- **vše za podmínek stanových právním předpisem !**

orgány činné v trestním řízení (§ 8/1,5 TR)

- Státní orgány, **právnícké a fyzické osoby jsou povinny** bez zbytečného odkladu, a nestanoví-li zvláštní předpis jinak, i bez úplaty **vyhovovat dožádáním orgánů činných v trestním řízení** při plnění jejich úkolů...
- Nestanoví-li zvláštní zákon podmínky, za nichž lze pro účely trestního řízení **sdělovat informace**, které jsou podle takového zákona utajovány, nebo **na něž se vztahuje povinnost mlčenlivosti**, lze tyto informace pro trestní řízení vyžadovat po předchozím **souhlasu soudce ...**

nepřekážení trestného činu (§ 367 TZ)

- Kdo se hodnověrným způsobem dozví, že jiný **připravuje** nebo **páchá** trestný čin a spáchání nebo dokončení takového TČ nepřekazí ...
překazít TČ lze i jeho včasným oznámením státnímu zástupci nebo policejnímu orgánu
 - vraždy, zabití, těžkého ublížení na zdraví, mučení a jiného nelidského a krutého zacházení, nedovoleného přerušování těhotenství bez souhlasu těhotné ženy, neoprávněného odebrání tkání a orgánů, znásilnění, pohlavního zneužití, týrání svěřené osoby,

neoznámení trestného činu (§ 368 TZ)

- Kdo se hodnověrným způsobem dozví, že jiný **spáchal** trestný čin a takový TČ neoznámí bez odkladu státnímu zástupci nebo policejnímu orgánu
 - vraždy, těžkého ublížení na zdraví, mučení a jiného nelidského a krutého zacházení, týrání svěřené osoby...

sankce

- ZoZS
 - poruší povinnost mlčenlivosti, vést, uchovávat, nakládat se ZD dle ZoZS
 - umožní nahlížet v rozporu se ZoZS, neprovede záznam o nahlédnutí...
 - pokuta až 1 mil. Kč / 500 tis. Kč
- Občanský zákoník (náhrada škody, újmy ...)
- Trestní zákoník (neoprávněné nakládání s os. údaji, neoprávněný přístup k počítačovému systému ...)
- Zákon o ČLK, ČSK, ČLéK
- Zákoník práce

POSTAVENÍ POSKYTOVATELE, ZDRAVOTNICKÝCH PRACOVNÍKŮ A JINÝCH ODBORNÝCH PRACOVNÍKŮ

- Vedení zdravotnické dokumentace**

vedení a nakládání

forma

- v listinné podobě
- v elektronické podobě
- kombinace listinné a elektronické podoby

způsob

- průkazně, pravdivě, čitelně
- průběžně doplňována
- jednotlivé zápisy bez zbytečného odkladu
- akutní lůžkové péče
 - zápis o aktuálním zdravotním stavu pacienta min. 1x denně
- opravy novým zápisem

povinnosti poskytovatele práva a povinnosti oprávněných osob

- ✓ nahlížet, pořizovat výpisy, kopie – oprávněná osoba / poskytovatel
- ✓ lhůty - pacient / jiné oprávnění osoby
- ✓ zpoplatnění
- ✓ povinnost nahlízejících
 - prokázat totožnost – OP, pas, čestné prohlášení, potvrzení pacienta
 - prokázat příslušnost ke správnému orgánu / instituci nebo předložit písemné pověření
- ✓ uchovávání, vyřazování a zničení zdravotnické dokumentace

M U N I

M E D